

LEP DAN JE BIL, A NE ZA LETENJE

JADRANJE Z DVATISOČAKA ROMBONA

LADO MRAKIČ

Nebo nad Bovcem je zadnje čase predmet mojega opazovanja. Prejšnje dni so se oblaki maratonsko podili proti jugu. Sedaj opažam, da se bližajo cilju, ker jim že pošteno nagaja sapa. Mraz, ki vdira s severa, že krepko čutimo tudi v dolini. Sneg, ki se širi z vrhov, ne dopušča čakanja. Mudi se.

Na Velikem vrhu (Rombonu, 2208 m) sem bil ničkolikokrat, s padalom pa še nikoli. Sam? Ne! Beseda da besedo in že sva dva. Marko, sodelavec in navdušen lovec, je zraven. Torej družba. Ob misli na lovca in puško se malo nasmehnem, saj se spomnim Norega Maxa z videa.

Noč je že krepko legla nad dolino, midva pa sopihava mimo Kaninske vasi čez Visna proti zadnji domačiji, proti domačiji Zajčevih. Izza Svinjaka se prebujajo »puhna« luna, ki riše dolge sence. V njihovi družbi ostaneva do nocojšnjega cilja. Bivša planina Goričica (1330 m) in na njej zgrajena lovška kočica nama bo služila za prenočišče. Kolega z vajeno roko odpre obe ključavnici in skozi rahlo škripajoča vrata stopiva v temačen prostor. Ob siju čelnih svetilk šele

Gore iz drugačnega zornega kota

opazim, da je to prijetno urejena kuhinja. Po požirku močnega se Marko spravi nad štedilnik in kmalu se po prostoru razširi prijeten vonj po dimu in z njim tako zaželeno toplota. Da o vročem čaju čez nekaj časa ne izgubljam besed.

Radioamaterji v dolini so še budni in izmenjamo si nekaj besed. Ura je enajst, ko se zvaliva na premeheke pogoade.

SAMO VETER NI »TA PRAVI«

Jutro. Prelep sončen dan je pred vrati. Toda veter nekam močno vleče navzdol. Se bo že obrnil! Sneg pod nogami škrtajoče popušča. Počasi se vzpenjava mimo Čuklje, kjer je prava zima. Severni veter nemarno vleče navzdol, v senci pa je za čevelj pršiča. V plazišču pod vršno gmoto Velikega vrha (Rombona) zavijeva desno na staro opuščeno pot skozi »Vogal«. Polica je vsa pod snegom. Na srečo je najstrmejši del suh, le nahrbtnik vleče neusmiljeno navzdol. Utrujena noga kar težko najde oporo na zasneženih šopih uvele trave.

Ura je skoraj enajst. Višje se ne da, vsaj ne peš. Torej vrh. Hvala bogu! Pogled se naslaja ob čudovitem razgledu na Kanin, Poliški špič, Mangart in tja do Triglava. Enkratno! Samo veter ni »ta pravi«.

Čakava. To sploh ni težko. Na hitro podoživljaj neštete vzpone in preplezane smeri v bližnji okolici. Ob pogledu na uro ugotovim, da je krepko čez poldne, veter pa še kar trmasto piha proti jugu.

Spokava sto metrov nižje in obesiva trak na palico. Kratka zatišja so, potegne celo nekajkrat navzgor, drugače pa malo z leve, malo z desne, a večinoma navzdol. Spet čakava. Na nebu ni oblčka, tako da nimava merila za jakost vetra v višinah.

Ob večjem zatišju je Markov »twist« že pripravljen. Ko vlečem svojega iz nahrbtnika, pa zašumi. Padalo je v trenutku podobno »štrudlu«. Pogledam na trak: kot bi z iztegnjenim prstom žugal navzdol. Prav ima. Pospraviva torej.

Nižje na Krlišču se ovce veselo pasejo dalje. Ko stopava navzdol mimo zadnjih avstrijskih utrdb, si skušam predstavljati vojake v teh utrdbah sredi zime. Kakšno trpljenje je to bilo!

Sva na Čukli (1767 m). Spomenik padlim italijanskim alpinom bolj slutiva kot vidiva. Kje je že davna I. svetovna vojna in z njo znana soška fronta!

Oddahneva si. Pa ne od hoje, ampak ob rahlem zahodniku. To pomeni normalen start proti zahodu.

A glej ga, zlomka! Trak res nekaj časa poskakuje v zaželeno smer, nakar se začne sprehajati okoli palice. Kaj, hudiča, pa je to? Kolega je tiho. Le oči vprašujoče pogledjujejo zdaj trak, zdaj mene, nato pa se zazrejo nekam v daljavo. Vem, kaj ga teži: toliko ur naporne hoje s težkim nahrbtnikom, preoblačenja, mokrota v čevljih, zdaj pa veliko razočaranja od velikega pričakovanja.

»Jaz grem,« mu rečem. Vem, da ne bo lahko. Moj »twist« je že nared za pot v dolino. Po vpetju vponke si skušam urediti misli. Vem, da bo šlo. Mora! Še nekaj trenutkov čakam trak, da se obrne v pravo smer...

JEZDENJE PO HUDOURNIŠKI REKI

Rahel poteg - in kupola je že nad mano. Zaradi rezerve hitrosti jo spustim malce naprej, pospešim tek in nato močneje zavrem. Gre. Komaj se udobno namestim v sedež, me padalo opozori nase. Močan severovzhodnik se kot besen pes zaleti vame. S težavo pariram, saj si sledijo dviganja in padanja, krajne celice pa so več prazne kot polne. Vse to spremlja stalno hreščanje. Nič kaj prijetno. Čim prej nižje, stran od severa! Pogled nazaj: ojej, še vedno sem skoraj v višini starta!

Počasi se obrnem v veter in tako nekaj časa letim v tej smeri. Toda to ni letenje, ampak se mi zdi, da jezdim po hudourniški reki. Nikoli več! Vseeno opazim, kako lepa je narava: vsa paleta barv pod temno modrim nebom se mi razkazuje. Ob teh pogledih kar pozabim, kje sem.

Rahlo potegnem desno komando in se usmerim z vetrom v hrbet nazaj nad mesto. Padalo drhti in se stresa. Prava leteča harmonika. Manjkajo samo zvoki Slakove polke.

Zavoja še nisem izpeljal do konca, ko se zgodi. Močan sunek vetra zadene levo stran, ki v trenutku ob čudnem puku pade predme. Vsa teža je na desni gurti. Čeprav zategnem desno komando, hoče padalo v levo. Ob močnejšem zategovanju začnem z levo »pumpati«. Uspeh pa je komaj opazen. Kaj zdaj? Desno kratek čas za nekaj centimetrov popustim, nakar jo z vso močjo porinem navzdol ob hkratnem »pumpanju« levo. Pomaga. Celice se polnijo. Še rahel nihaj naprej in spet letim. Kot da se ni nič zgodilo.

Opazil sem pa tudi, da severovzhodnika ni več. Samo običajni zahodnik, ki se le rahlo vrtinci. Zelo mi pomaga sosedov dimnik, ki je prava zaušnica gibanju zelenih. Tokrat mu hvala.

Višino zbijam z nekaj zaporednimi osmicami - in na tleh sem. Čakam še Marka. Oddahnem se, ko ga zagledam. Kljub temu, da je že nad dolino, je še precej visoko. Počasi se približuje. Zrine se iz sedeža in naslednji trenutek je že na tleh. Ko pridem bližje, vidim, da zmajuje z glavo. »Kako je bilo?« ga vprašam. Tiho. Sne-ma čelado. Vidim, da je ves poten. Nič čudnega. Tudi jaz sem bil.

S težavo pospraviva padali in se poslovliva. Prejšnji nikoli več sem prekrstil v »še«, samo ne v takih pogojih.

Lep dan je bil, a ne za letenje.

LETO DNI OD ZIMSKE ZAGREBSKE HIMALAJSKE ODPRAVE

DIVJA ANAPURNA I SE NI DALA

ALENKA JAMNIK

Od 7. novembra 1990 do 2. januarja 1991 je bila na poti zagrebška himalajska odprava »Anapurna I Winter Expedition 1990« pod vodstvom **Darka Berljaka** iz Zagreba. Člani odprave so bili iz Slovenije **Slavko Svetičič, Aco Pepevnik, Dani Tič, Milan Romih, Damjan Vidmar, Marjan Frešer in Alenka Jamnik**, iz Hrvaške **Darko Berljak, Mario Bago, Branko Šeparović, Nino Kurtalj, Davor Butković**, iz ZDA pa **Alfred Rendall**. Finančna sredstva, potrebna za odpravo, smo si člani preskrbeli sami.

Katmandu je ekspedicija zapustila 15. novembra in zaradi zemeljskega plazu, ki je zasipaval cesto, prišla šele naslednji dan v Pokaro. Po treh dneh hoje je odprava prispela do zadnje vasi Lete. Tovorne osle so zamenjali nosači, saj je pot do baze med najbolj zahtevnimi in

zapletenimi pristopi v nepalski Himalaji. Po štirih dneh hoje po brezpotjih brez vsakega naselja je bil 25. novembra postavljen bazni tabor na višini 4350 metrov.

Na aklimatizacijski turi je prva skupina postavila tabor ABC nad ledenikom na višini 5100 metrov in naslednji dan po napornem gaženju še T1 na višini 5850 metrov (večina odprav je imela na tej višini že T3 ali T4). Druga skupina je odšla na goro dan kasneje in nadaljevala opremljanje Nizozemskega raza z vrvmi. Ne da bi se zavedali, je bila tedaj dosežena najvišja točka nekaj nad 6300 metrov. 3. decembra je prva skupina v alpskem slogu pričela vzpon proti vrhu. Nad T1 je bilo 4. decembra zaradi podora seraka prekinjeno vsakršno nadaljevanje.

Ko so 9. decembra prispeli nosači, je odprava krenila iz baze. Vreme se je začelo kvariti in ponoči je zapadlo skoraj meter snega. Člani